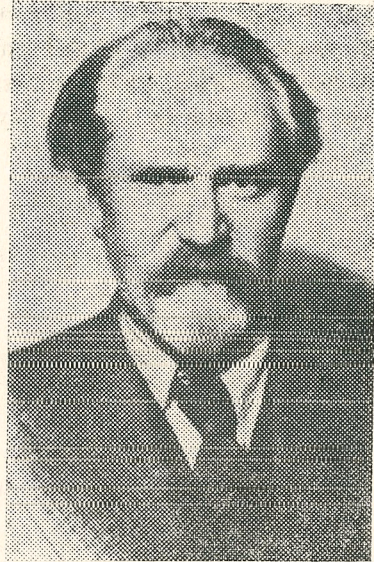

HISTORIA ANTROPOLOGII

W. W. BUNAK 1891 - 1979

W dniu 11 kwietnia 1979 r. zakończył życie w Moskwie w wieku 88 lat Wiktor Walerianowicz Bunak. Profesor Bunak był znakomitym antropologiem, członkiem licznych towarzystw naukowych, w tej liczbie Polskiego Towarzystwa Antropologicznego, którego był członkiem honorowym. Kształcił się w Uniwersytecie Moskiewskim pod kierunkiem twórcy znanej w świecie szkoły antropologicznej prof. D. N. Anuczina. Razem z tym uczonym pracował w utworzonej w 1919 r. Katedrze Antropologii i w 1922 r. w Instytucie Antropologii MGU. Po śmierci prof. Anuczina w 1923 r. prof. Bunak objął kierownictwo Katedry i Instytutu Antropologii i sprawował je przez 10 lat. Główną uwagę skoncentrował w tym czasie

na zagadnieniu morfologii i morfogenezy czaszki człowieka i innych naczelnych. Szczególnie jednak dużo uwagi poświęcił metodyce i metodologii antropologicznej. Pod jego redakcją ukazywał się podręcznik „Metodyka badań antropologicznych” (1925, 1927, 1931) a później podręcznik „Antropometria” (1941). Potrzeby gospodarki narodowej skłoniły go do podjęcia masowych badań antropometrycznych ludności ZSRR dla potrzeb standaryzacji odzieży i obuwia. Od 1932 r. publikował liczne prace i artykuły poświęcone antropologii stosowanej, antropologii klinicznej i ontogenezy. Wiele uwagi poświęcił też problemom konstytucji człowieka, morfologii porównawczej szkieletu, ewolucji mózgu, czaszki, myślenia i mowy. Gdy w 1943 r. utworzono Oddział Antropologii w Instytucie Etnografii AN ZSRR prof. Bunak przeniósł się tam i pracował do ostatnich chwil życia. W Jego bogatym i wszechstronnym dorobku naukowym znajdują się również liczne prace metodyczne, metodologiczne z dziedziny konstytucji, ontogenezy a zwłaszcza rasogenezy. Jeszcze przed wojną badał zróżnicowanie rasowe dawnych i współcze-

snych mieszkańców Europy Wschodniej, zajmował się zróżnicowaniem rasowym Żydów, Czeremisów itd. Po wojnie szczególnie dużo uwagi poświęcił problemom systematyki rasowej i problemom rasogenezy. Badania z tego zakresu zamieścił w obszernej monografii pt. „Ród Homo, jego dyferencjacja i ewolucja” (1979). Łącznie w dorobku prof. Bunaka znajduje się ponad 200 prac.

Profesor wykształcił liczne grono antropologów radzieckich, propagował teoretyczne i praktyczne możliwości antropologii. Z antropologią polską zetknął się w okresie międzywojennym, zwłaszcza kontaktował się z prof. K. Stołyhwą i prof. M. Ćwirko-Godyckim. Po wojnie odwiedził Polskę i żywo interesował się dorobkiem polskiej antropologii. W zmarłym antropologia radziecka straciła wybitnego uczonego, wielkiego człowieka, który do ostatnich chwil długiego życia czynnie pracował przyczyniając się do rozwoju tej nauki.

Andrzej Malinowski